

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/64/2022
Identifikačné číslo spisu:	2120011569
Dátum vydania rozhodnutia:	28.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2120011569.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 28. septembra 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného F. F. pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného F. F. podanom proti trestnému rozkazu Okresného súdu Trnava, sp. zn. 15T/29/2020, z 27. júla 2020 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolanie obvineného F. F. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava rozhodol trestným rozkazom, sp. zn. 15T/29/2020, z 27. júla 2020, právoplatným 28. augusta 2020 tak, že obvineného F. F. uznal za vinného zo spáchania prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, ktorý spáchal tak, že

napriek tomu, že si dňa 17. apríla 2019 osobne prevzal voči svojmu podpisu výzvu na nástup do výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 1 (jeden) rok nepodmienečne, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava pod spisovou značkou, 0T/97/2019, zo 17. apríla 2019, právoplatným dňa 17. apríla 2019, kde vo výzve mu bol určený termín nástupu do výkonu trestu najneskôr v lehote do 8 dní od prevzatia výzvy, túto výzvu v mieste trvalého bydliska a na ostatných miestach SR nerešpektoval a do výkonu trestu bez vážneho dôvodu nenastúpil až do dňa 20. novembra 2019, kedy bol na základe príkazu na dodanie do výkonu trestu vydaného Okresným súdom Trnava pod vyššie uvedenou spisovou značkou dodaný policajným orgánom do výkonu trestu odňatia slobody Leopoldov.

Obvinenému bol za to okresným súdom podľa § 348 ods. 1 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) mesiacov. Zároveň ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Obvinený podal proti trestnému rozkazu dovolanie (č. 1. 96 spisu), v ktorom uviedol: „Dovolanie a dodatok dovolania, podané na Najvyšší súd Slovenska, (SUN), dňa 5. februára 2022, a to vo veci na

konaniach, spisová značka hore uvedené, dva 15T/29/2020 - súd Trnava, sp. zn. 17/T/4/2020, hovoria jasne o podmienčnom prepustení za akýchkoľvek okolností, dôkaz, že rozsudky sú podmienené probačným dohľadom, keďže nebolo takto učinené, automaticky žiadam o zrušenie tohto dohľadu a iné. (na rozsudkoch)“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť, keďže obvinený pred podaním dovolania nevyužil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Z ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že jednou z podmienok pre prípadne „úspešné“ podanie dovolania, ktorú musia oprávnené osoby (okrem ministra spravodlivosti) splniť, je využitie ich zákonného práva na podanie riadneho opravného prostriedku (s výnimkami uvedenými v druhej a tretej vete tohto ustanovenia). Nesplnenie tejto podmienky je neodstrániteľným nedostatkom dovolania, ktorý má za následok odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku.

Najvyšší súd preto konštatuje, že ak obvinený F. F. v konaní vedenom pred okresným súdom nevyužil svoje právo podať proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa opravný prostriedok, deklaroval tak svoju „spokojnosť“ s trestným rozkazom vo všetkých jeho výrokoch.

V takom prípade sa použije záver, že obvinený sa v ďalšom konaní nemôže procesne účinným spôsobom (podaním dovolania) domáhať ochrany svojich práv, ak sa v predchádzajúcich štádiách konania o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral (*vigilantibus leges sunt scriptae* - zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, *vigilantibus iura* - právo je na strane ostrážitých, *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* - právo pomáha bdelym, nie spiacim).

Najvyšší súd dopĺňa, že pod podaním riadneho opravného prostriedku v predmetnom konaní by napriek tomu nebolo možné rozumieť „len“ využitie práva podať odpor proti trestnému rozkazu podľa § 355 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku. Odpor podaný obvineným proti trestnému rozkazu nie je možné stotožňovať s pojmom riadny opravný prostriedok (ktorého uplatnenie je požadované ustanovením § 372 Trestného poriadku) z dôvodu, že priamo nevyvoláva prieskumné konanie týkajúce sa rozhodnutia, proti ktorému smeruje. Podanie odporu je procesný úkon, ktorým strana v konaní pred súdom odmieta „skrátenu“ formu predmetného trestného konania a s ktorým zákon v dôsledku jeho včasného podania osobou na to oprávnenou ukladá súdu povinnosť prejsť vec na hlavnom pojednávaní v zmysle § 355 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku. Naopak, pod riadnym opravným prostriedkom treba rozumieť podanie odvolania proti rozsudku, ktorým by súd rozhodol po zrušení trestného rozkazu na základe riadne a včas podaného odporu prednesením obžaloby prokurátorom na hlavnom pojednávaní - R 8/2011.

Najvyšší súd uzatvára, že nakoľko obvinený v konaní pred okresným súdom nevyužil svoje právo podať

riadny opravný prostriedok, nesplnil tak podmienku pre podanie dovolania uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku. Táto právna skutočnosť súčasne predstavuje neodstrániteľnú chybu konania, ktorú by nebolo možné napraviť ani po výzve podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Nad rámec uvedeného má Najvyšší Slovenskej republiky za potrebné uviesť nasledovné.

Obvinený F. F. podal vlastnoručne napísané podanie označené ako: „Vec: Dovolanie a dodatok dovolaniu“ na Najvyšší súd Slovenskej republiky 9. februára 2022 (č. l. 96 spisu). Následne v ten istý deň bolo toto podanie postúpené Okresnému súdu Trnava (č. l. 98 spisu). Okresný súd Trnava 1. marca 2022 toto podanie postúpil Okresnému súdu v Galante (č. l. 101 spisu) a zaslal obvinenému F. F. oznámenie týkajúce sa jeho podania označeného ako: „Vec: Dovolanie a dodatok dovolaniu“ a zároveň ho vyzval, aby v lehote 20 dní od doručenia výzvy oznámil okresnému súdu k sp. zn. 15T/29/2020, či vo vzťahu ku konaniu vedenom na Okresnom súde Trnava, sp. zn. 15T/29/2020, trvá na podanom dovolaní, prípadne či ho berie späť. Okresný súd ho zároveň poučil podľa § 373 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku a vyzval, aby v lehote 20 dní odo dňa doručenia predmetnej výzvy doručil plnomocenstvo, preukazujúce, že si v predmetnej trestnej veci zvolil obhajcu na podanie dovolania a na zastupovanie v konaní o dovolaní. Okresný súd mu tiež oznámil, že ak v uvedenej lehote požiada súd o ustanovenie obhajcu a preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby, bude mu súdom ustanovený obhajca. V prípade, že táto lehota márne uplynie, okresný súd obvinenému oznámi, že vec predloží na ďalšie konanie dovolaciemu súdu (č. l. 102 a rub spisu). Obvinený na výzvu nereagoval, a preto bola predmetná trestná vec 21. septembra 2022 predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Trestný poriadok v ustanoveniach § 373 ods. 1, ods. 2 výslovne rozlišuje medzi povinnosťou obvineného a osoby uvedenej v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podať dovolanie prostredníctvom obhajcu a povinnosťou obvineného byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Ak obvinený alebo niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku podajú dovolanie v rozpore s § 373 ods. 1 Trestného poriadku inak ako prostredníctvom obhajcu, je tento nedostatok odstrániteľný len v rámci konania na súde prvého stupňa, ktoré predchádza predloženiu veci dovolaciemu súdu (§ 376 Trestného poriadku). Výplýva to zo znenia ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého povinnosť poučiť a vyzvať dovolateľa na odstránenie tohto nedostatku v určenej lehote prináleží súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvom stupni, pričom ustanoviť obhajcu v takýchto prípadoch môže iba predseda senátu súdu prvého stupňa, a to len vtedy, ak obvinený preukáže, že nemá dostatočné prostriedky na úhradu trov obhajoby. Riadne splnenie povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 373 ods. 3 Trestného poriadku prvostupňovým súdom ex lege nahrádza postup dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku. Na odmietnutie dovolania podaného obvineným, resp. niektorou z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku z dôvodu, že toto nie je podané prostredníctvom obhajcu, tak nie je predchádzajúci postup podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku potrebný. Dovolací súd je ale s poukazom na ustanovenia § 373 ods. 2, ods. 4 Trestného poriadku povinný postupovať podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku, ak po predložení veci zistí, že obvinený, prípadne niektorá z osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku síce podali dovolanie prostredníctvom obhajcu, ale toto zastúpenie sa netýka ďalšieho konania, resp. v jeho priebehu zaniklo (R 23/2020).

Dovolací súd odmietol dovolanie obvineného F. F. postupom podľa § 382 písm. d) Trestného poriadku, nakoľko aj prípadné podanie dovolania prostredníctvom zvoleného alebo ustanoveného obhajcu by nezmenilo nič na tom, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 372 alebo § 373 ani po postupe podľa § 379 ods. 1 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.